

ODRŽIVI RAZVOJ I PRATEĆA LOGISTIKA

Tihomir Radovanović³

Originalan naučni rad

doi: 10.5937/OdrRaz2602023R

UDK:502.131.1:005.51

Rezime

Po nauci i glavnim verama, ukupan razvoj čovečanstva se deli na dosadašnju epohu neodrživog (destruktivnog) i dalju epohu održivog (konstruktivnog) razvoja. Neodrživi svetski razvoj karakteriše nemar ljudi prema prirodi na Zemlji i svetski međunacionalni sukobi eksploatatorskog karaktera. Nasuprot tome, radi opstanka sveta, njegov dalji održivi razvoj svodi se na trajno očuvanje prirode i zaštitu ljudi u njoj. Sadašnji svetski trenutak se u osnovi svodi na neophodno napuštanje neodrživog i započeto uspostavljanje spasonosnog održivog razvoja sveta, što veoma remete tekući hegemonistički ratovi i neproduktivno delovanje prevaziđenih Ujedinjenih nacija.

U tome je veoma bitno da čovečanstvo shvati svoj spasonosni održivi razvoj koji se svodi na razumevanje tog razvoja gde je veoma značajno za takav tektonski preokret adekvatno motivisati građane čitavog sveta, što će se najefikasnije postići osnivanjem lokalnih pokreta za održivi razvoj u svim zemljama. Upravo zato je za predmet ovog naučnog rada odabrano izučavanje održivog razvoja i logističke potrebe osnivanja lokalnih pokreta građana za taj razvoj, čijim delovanjem se direktno pozitivno utiče na ljude da taj razvoj prihvate i primene u svojim sredinama.

Shodno tome, za potrebe ovog rada kreiran je i zatim primenjen adekvatan projekat istraživanja, čiji rezultati su nadalje izloženi u ovom radu, a kojima se doprinosi ubrzavanju efikasne pripreme čovečanstva za primenu svetskog održivog razvoja.

Ključne reči: *neodrživi i održivi razvoj, prateća motivacija, osnivanje pokreta, efekti pokreta.*

³ Prof. dr Tihomir Radovanovic, multidisciplinarni naučno-stručni radnik u penziji, Beograd, R. Srbija, prof.tihomir.r@gmail.com, ORCID 0009-0000-6778-4506.

1. Metodološke napomene

Sadašnji svet karakterišu mnoge krupne promene koje prate hegemonistički ratovi i odlučivanje u skoro svemu prevaziđenim Ujedinjenim nacijama. Sve to u suštini vodi definitivnom prekidu tih ratova i očekivanoj radikalnoj multipolarnoj reformi Ujedinjenih nacija. Paralelno sa tim u svetu se privodi kraju dosadašnja epoha neodrživog svetskog razvoja, koja se, radi opstanka, mora zameniti spasonosnom multipolarnom reformom Ujedinjenih nacija, zasnovanoj na naučno definisanom i verski prihvaćenom svetskom održivom razvoju, jer druge alternative svet nema. U tome, radi uspešbe zamene neodrživog sa svetskim spasonosnim održivim razvojem, neophodno je da najveći deo čovečanstva shvati i prihvati svoj održivi razvoj kako bi se on uspešno primenio.

Shodno tome, radi motivisanja sveta za spasonosni održivi razvoj, pored ostalog, naročito je bitno osnivanje i delovanje lokalnih i širih građanskih pokreta usmerenih prema svom prelasku na održivi razvoj praktično u svim zemljama. Na tome je do sada u svetu malo rađeno, što je bio osnovni motiv da se ovakav kratak naučni članak kreira i publikuje. U tom kontekstu, za potrebe izrade ovog naučnog članka interno je pripremljen i zatim primenjen adekvatan projekat istraživanja zasnovan na sledećim segmentima (Radovanović, T., 2014, str 55-68):

- problem istraživanja, koji se u ovom slučaju svodio na pitanje: koja je uloga pokreta u lokalnom održivom razvoju i koji se efekti u tome postižu? To ključno istraživačko pitanje je ovde uspešno rešeno:
- predmet istraživanja, koji je u ovom istraživanju činilo izučavanje uloge osnovanih pokreta u uvođenju održivog razvoja na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou i šta se time postiže:
- ciljevi istraživanja, u koje spadaju naučni i društveni cilj. U tome, naučnim ciljem se obuhvata saznanje o tome kako pokreti za održivi razvoj utiču na motivisanost građanstva da primenjuju taj razvoj. S druge strane, društveni cilj ovog istraživanja svodio se na podizanje motivisanosti obuhvaćenog građanstva da takav svoj dalji razvoj prihvati kao bitan i efikasan;
- osnovna hipoteza, koju je u ovom istraživanju činio stav po kojem pokreti za održivi razvoj veoma pozitivno utiču na prihvatanje i frontalnu primenu održivog razvoja i oni naročito treba da deluju

u fazi prelaska sa neodrživog na održivi razvoj sveta na svim njegovim nivoima. Ta hipoteza je u ovom istraživanju uspešno verifikovana;

- metode istraživanja, u koje su ovde spadale: kauzalna metoda kao opšta, metoda studiranja kao posebna i metoda modelovanja kao pojedinačna. Sve ove metode su korišćene za prikupljanje relevantnih istraživačkih podataka, čime je sakupljena građa za dalja izlaganja u ovom radu (naročito za završno interpretiranje krajnjih rezultata ovog istraživanja).

Na osnovu svega toga sakupljena građa u ovom istraživanju je adekvatno klasifikovana i iskorišćena u daljem pisanju sledećih delova ovog naučnog izveštaja (Radovanović, T., 2015, str. 56-57):

- održivi razvoj i njegov karakter (1. deo) u kojem je ukratko predstavljen taj razvoj u odnosu na dosadašnji neodrživi razvoj i na prikaz njegove svrhe i opravdanosti;
- prelazak na frontalni održivi razvoj (2. deo), gde su izložene sve bitne aktivnosti vezane za taj prelazak sa njihovim nosiocima i vrednostima tog razvoja;
- neophodne prelazne logističke aktivnosti (3. deo), u okviru čega su izložene vrste građanskih pokreta, njihovo delovanje, kao i krajnji efekti toga;
- osnovni zaključci, gde su izloženi ostvareni rezultati ovog istraživanja;

literatura, u okviru čega su nabrojani korišćeni bibliografski izvori u funkciji kreiranja ovog kratkog naučnog rada.

2. Održivi razvoj i njegov karakter

Kao što je u ovom radu već izloženo, razvoj čovečanstva na planeti Zemlji kakarakterišu dve osnovne epohe – dosadašnja epoha neodrživog (destruktivnog) i epoha spasonosnog budućeg održivog (konsktruktivnog) razvoja. Prvu neodrživu epohu karakterišu nemar ljudi prema prirodi i stalni sve razorniji eksploatatorski nacionalni ratovi. Ova epoha, koja se sada završava sa po čovečanstvo nepovoljnim nasleđem, je naučno i verski poznata i nju, kao takvu ovde ne treba dodatno argumentovati. Sledeću epohu čovečanstva čini njegov prelazak sa razornog neodrživog na spasonosni održivi razvoj koji je naučno definisan i verski prihvaćen, pa će se o njemu kao manje poznatom ovde nešto više reći (Hemcen, I., A, 2015, str. 18-26).

Naime, po nauci, održivi razvoj sveta po svemu predstavlja suprotnost dosadašnjem neodrživom razvoju. On se svodi na nužnost i potrebu daljeg spasonosnog održivog razvoja čija suština se svodi na trajnu zaštitu prirode od strane ljudi i istovremeno na međuljudsku unutrašnju zaštitu čovečanstva u takvom razvoju prirode na planeti Zemlji⁴. Obe vrste te zaštite, kao trajne, dobrim delom su naučno već poznate, a njih treba regulisati adekvatnom reorganizacijom vodećih svetskih institucija (naročito Ujedinjenih nacija) (Dresjes, B., 2013, pp. 66-72).

U tom kontekstu, sva ta reorganizacija čovečanstva da bi bila uspešna mora se zasnivati na adekvatnim vrednostima. U to spada osnovna vrednost koja se svodi na trajnu zaštitu prirode i paralelnu unutrašnju zaštitu čovečanstva. Pored ove, u izvedene vrednosti čovečanstva spadaju: održivo obrazovanje čovečanstva, zaštita prirode, mir u svetu, konstruktivni nacionalni odnosi, opšta zdrava konkurencija, štedljivo korišćenje materijalnih resursa i slobodna lična samorealizacija. Sve ove vrednosti u održivom razvoju čovečanstva moraju imati trajni karakter i predstavljati osnovni kriterijum za ocenu svih primenjenih nacionalnih politika (Radovanović T., 2023, str. 76-83).

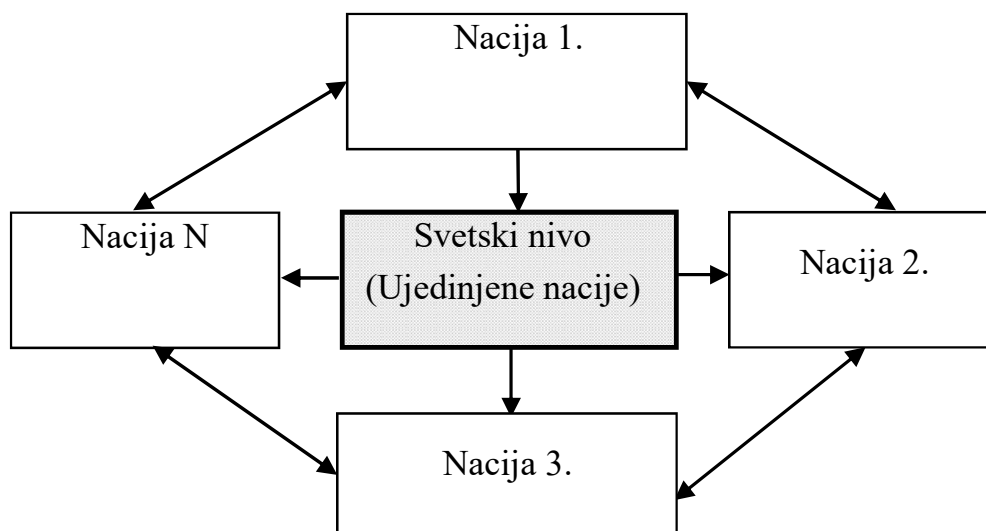
Shodno tome, prelazak čovečanstva sa neodrživog na budući održivi razvoj podrazumeva definitivni prekid tekućih hegemonističkih ratova i urgentnu radikalnu reorganizaciju Ujedinjenih nacija na osnovama multipolarizma i pune ravnopravnosti svih uključenih zemalja. Naravno, te tektonske promene u svetu biće teško izvesti, ali se one moraju što urgentnije realizovati jer čovečanstvo druge alternative za svoj trajni opstanak na planeti Zemlji praktično i nema⁵ (Fuwen, W., 2021, pp. 18-27).

Organizaciono gledano, trajni održivi razvoj sveta podrazumeva logičnu potrebu da se njime obuhvati celokupno čovečanstvo pod vođstvom adekvatno reformisanih Ujedinjenih nacija, čime se nužno u manjoj meri smanjuje suverenost budućih zemalja, ali u korist sopstvenog opstanka. To praktično ne znači da će zemlje uključene u reformisane Ujedinjene nacije njih slepo služiti već da će obe te strane poštovati svoje uloge u

⁴ Neki autori tvrde da klimatske promene na Zemlji ne izaziva čovek, već sama priroda, što predstavlja tvrdnju koju nauka ne prihvata.

⁵ U tome se ovde ne računa sa pretnjama nuklearnim ratovima, jer bi time svet na Zemlji definitivno nestao, o čemu treba da brinu sve zemlje i svi ljudi koji zajedno treba da teže definitivnom otklanjanju te najkrupnije opasnosti (npr. dogovorenim uništavanjem celokupnog takvog naoružanja).

predviđenim vrstama i procedurama zaštite prirode, odnosno da će obe te strane izvršavati svoje obaveze u rešavanju iskrslj raznih međunacionalnih problema bilo koje vrste. Ovo ujedno podrazumeva ravnopravno učešće svih zemalja uključenih u tu reformisanu organizaciju (Slika 1).

Slika 1. Učesnici u svetskom održivom razvoju

Uz ovu ilustraciju potrebno je dati nekoliko bitnih napomena (UN, 2016, pp. 24-32):

- učesnike u svetskom održivom razvoju treba da čine sve članice Ujedinjenih nacija koje su ravnopravne sa svih aspekata;
- na svetskom nivou, uz pomoć nauke, treba definisati standarde zaštite prirode na Zemlji (vode, vazduha, tla, klime, rudarenja i dr.), regulisati tretiranje raspoloživih materijalnih resursa, determinisati održivo obrazovanje, projektovati očuvanje mira i ravnopravne međunacionalne saradnje, sa pratećim slobodama pojedinaca u njihovoj konstruktivnoj samorealizaciji. Svu tu regulativu sveta treba stalno inovirati shodno napredovanju nauke i tehnologije;
- u tom kontekstu adekvatni organi Ujedinjenih nacija treba da prate primenu te regulative i adekvatno intervenišu u slučajevima pojave negativnih kretanja u tome;
- u svemu tome službama Ujedinjenih nacija treba da pomažu adekvatne specijalizovane svetske organizacije, s tim da sve to

zajedno treba da finansiraju članice Ujedinjenih nacija saglasno svojoj ekonomskoj snazi;

- shodno ovoj novoj ulozi, sadašnje Ujedinjene nacije treba adekvatno da reformišu svoju unutrašnju organizaciju sa logičkim unutrašnjim sektorima, službama i sl.;
- saglasno tome, tako reformisane Ujedinjene nacije predstavljale bi svetsku asocijaciju čije bi odluke i preporuke realizovale sve njene članice uz pravnu pomoć novoosnovanog međunarodnog suda.

Naravno, sve ovde izloženo u vezi reformisanja postojećih Ujedinjenih nacija ima karakter prve skice koju treba dalje razraditi i operacionalizovati. Ovo se naročito odnosi na neminovno razdvajanje buduće zaštite prirode, s jedne, i zaštite svetskog stanovništva od internih devijacija, s druge strane, naročito uz pomoć vernika (Hanjon, R., 2017, pp 13-22).

Saglasno takvoj budućoj formi Ujedinjenih nacija, u nacionalnim državama kao njenim članicama treba prikladno reformisati njihovu državnu upravu u funkciji ostvarivanja njihovog održivog razvoja, shodno svojim specifičnostima. Pri tome, zbog neminovnog jedinstva svetskog održivog razvoja, nacionalne države su logički upućene na međusobnu saradnju radi opstanka jer one žive i rade na planeti Zemlji sa datom prirodom na njoj. Otuda je logično da svet radi jedinstva mora imati jednu krovnu organizaciju koja se zove Ujedinjene nacije. U tome je logično da Ujedinjene nacije brinu o jedinstvu čovečanstva i da one time u izvesnom smislu smanjuju suverenitet uključenih država, jer samo time mogu da brinu o neminovnom jedinstvu sveta. Otuda u stvarnosti održivog razvoja nacionalne države moraju da poštuju projektovane norme zaštite prirode i ljudi u njoj. Naravno, u tom odnosu nema mesta krutoj subordinaciji već zajedničkoj saradnji svih uključenih partnera na različitim hijerarhijskim nivoima. Upravo zato, radi budućeg uzajamnog života, sve nacionalne države moraju prihvatiti propise Ujedinjenih nacija vezane za zaštitu prirode i ljudi u njoj, jer je to ključni uslov opstanka čovečanstva na planeti Zemlji⁶ (Diamond, J., 2005, pp. 14-23).

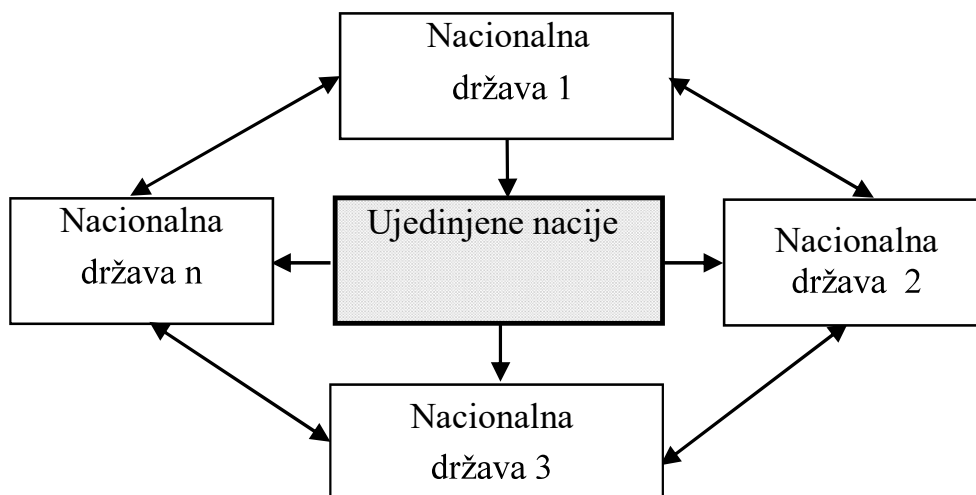
⁶ U protivnom, budući svet na Zemlji krenuo bi putem anarhije i propasti, čiju glavnu prepreku moraju činiti svetske konstruktivne vere i stalni rast vernika uz istovremeno smanjenje broja nevernika na planeti Zemlji.

Slično se odnosi i na lokalne zajednice unutar svih zemlja u kojima se praktično ostvaruje celina održivog razvoja sveta. Naime, u njima se realizuju kako određeni svetski, tako i nacionalni i lokalni zahtevi iz održivog razvoja. Upravo zato su lokalne zajednice mesta u kojima se sve to praktično dešava i zatim verifikuje. Iz tih razloga lokalne zajednice su ujedno prve i poslednje u svetskom održivom razvoju, iako u tome, hijerarhijski gledano, one predstavljaju najniži nivo realizacije održivog razvoja koji je tu jedino konkretizovan (UNESCO, 2017, pp. 22-28).

3. Prelazak na frontalni održivi razvoj

Suštinski gledano, predstojeći prelazak čovečanstva sa svog neodrživog na već započeti održivi razvoj čini vremenski prelazni period u kojem prvo treba eliminisati tekuće ratove u svetu i paralelno sa tim multipolarno reformisati Ujedinjene nacije zajedno sa njihovim specijalizovanim organizacijama. To se najvećim delom može ostvariti verovatno u narednih 5 godina (npr. do oko 2030. godine). U tom periodu na planu održivog razvoja u reformisanim Ujedinjenim nacijama trebalo bi adekvatno korigovati njenu povelju, doneti opšti program održivog obrazovanja i prikladno reformisati sve njene organe i prateće službe shodno zahtevima osnovnih vrednosti održivog razvoja sveta. Istovremeno, po preporukama reformisanih Ujedinjenih nacija, neophodno je da sve uključene države prikladno reformišu svoje državne organe koji treba da krenu sa sopstvenim održivim razvojem saglasno sugestijama prepravljenih Ujedinjenih nacija i sopstvenim razvojnim specifičnostima. Taj posao je relativno složen i on se uspešno može obaviti u narednom budućem vremenu od oko pomenutih 5 godina. Tu se prvenstveno radi o potrebi definisanja adekvatne zaštite prirode (vazduha, vode, klime, tla i rudarenja) na nivou sveta i svake uključene nacionalne države, s jedne, i istovremeno zaštite ljudi u takvoj prirodi na planeti Zemlji (u smislu očuvanja mira, ravnopravne nacionalne asradnje, međusobne slobodne konkurencije, štednje prirodnih resursa, slobodne lične samorealizacije i sl.) s druge strane. Naravno, sva ta ogromna regulativa neće biti trajna i ona će se nadalje stalno usavršavati prvenstveno na osnovama novih naučnih saznanja (Boljšakov, B. E., 2019, str. 17-31).

Sa aspekta osnovnih nosilaca spasonosnog svetskog održivog razvoja, njih čine reformisane Ujedinjene nacije i prikladno uključene nacionalne države (Slika 2).

Slika 2. Nosioc prelaska sveta na održivi razvoj

I povodom ove ilustracije treba izložiti nekoliko sledećih bitnih pratećih napomena:

- saglasno osnovnim vrednostima svetskog održivog razvoja, koje su definisane u ovom radu, treba istaći da na osnovu toga treba determinisati novi program svetskog i nacionalnog održivog razvoja sa jasnim razgraničenjima na ingerencije reformisanih Ujedinjenih nacija i njenih uključenih članica:
- na osnovu toga, nacionalne države definišu ingerencije svojih lokalnih zajednica u toj oblasti shodno sopstvenim razvojnim specifičnostima;
- svi ti osnovni nosioci održivog razvoja u svetu po hijerarhiji su trostepeni u čemu najviši nivo imaju Ujedinjene nacije, zatim sledi nivo nacionalnih država, a na kraju toga su lokalne zajednice u svakoj zemlji.

U vezi toga još treba dodati da će frontalni prelazak sveta na svoj spasonosni održivi razvoj biti praćen određenim otporima građanstva, koji će naročito dolaziti od nepoznavanja suštine održivog razvoja i efekata koji će se u tome ostvarivati. Reč je u tome o potrebi da se u svakoj zemlji građani moraju motivisati da prihvate svoj prelazak na održivi razvoj, u čemu se uspeh naročito može postići javnim objašnjavanjem toga šta u stvari predstavlja održivi razvoj, kakva ulaganja u to treba izvršiti i kakvi rezultati će time biti ostvareni. Poentu svega toga mora da čini konačan zaključak da se opstanak čovečanstva

na planeti Zemlji može ostvariti jedino održivim razvojem i da će njegovom primenom prateća ulaganja u taj razvoj uvek biti manja u odnosu na koristi koje će time biti ostvarene. Zbog toga u tu svetsku akciju u svakoj zemlji treba uključiti sve medije, organizovane adekvatne građanske pokrete i sl, sa osnovnim ciljem da obuhvaćeno građanstvo shvati i prihvati održivi razvoj kao jedini put svog daljeg opstanka⁷ (Bomber, P., 2021, pp. 16-23).

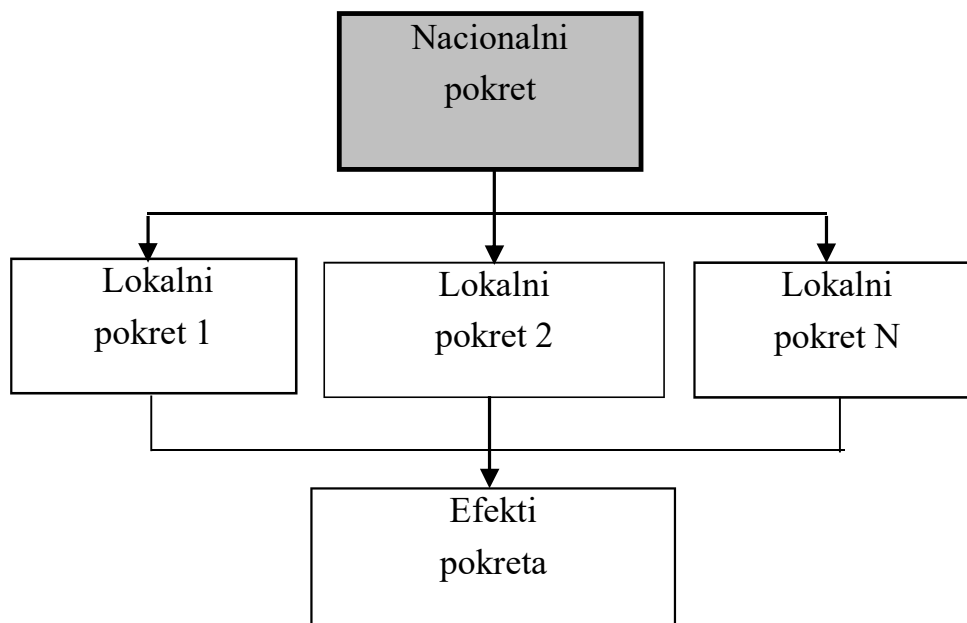
4. Neophodne prelazne logističke aktivnosti

Shodno ranijim izlaganjima u ovom naučnom radu, osnovnu logističku aktivnost u prelasku čovečanstva sa neodrživog na održivi razvoj treba da čini obezbeđena motivisanost najvećeg dela ljudi za taj prelazak. Povodom toga, bitno je istaći da ljudi treba da shvate da im opstanak na planeti Zemlji obezbeđuje jedino primena održivog razvoja u kojem koristi od tog razvoja treba da budu veće od šteta koje ovakav razvoj donosi. Upravo sve to treba da da motiviše većinu pripadnika budućih generacija da zavole i prihvate svoj trajni dalji održivi razvoj.

Pored uključivanja svih nacionalnih medija u motivisanje obuhvaćenog građanstva da prihvati svoj spasonosni održivi razvoj, veoma značajnu ulogu u tome treba da čine organizovani i neprofitni pokreti udruženih građana koji će se boriti za uvođenje održivog razvoja u njihove sredine. U tome je logično da se ti pokreti organizuju na nivoima svih zemalja, kao i u svakoj njihovoj lokalnoj zajednici (Slika 3).⁸

⁷ Sa ovim ne treba čekati da se tome prilagode nacionalni sistemi obrazovanja jer u njima procesi promena najčešće dugo traju, a ova akcija treba da se uspešno završi što pre.

⁸ Lokalni sistemi održivog razvoja se nalaze na dnu hijerarhije svetskog održivog razvoja u kojima se praktično obavljaju sve aktivnosti vezane za taj razvoj.

Slika 3. Projekcija strukture pokreta za lokalni održivi razvoj

I u vezi ove ilustracije potrebno je izložiti najvažnije prateće napomene:

- osnovni zadatak ovih pokreta je da motivišu obuhvaćene građane za prihvatanje i uvođenje održivog razvoja u njihove sredine, pri čemu će oni nastupati kao specifičan politički faktor i kao organizacija koja se bavi edukacijama iz te oblasti;
- u te pokrete treba uključivati one pojedince koji su upoznati sa suštinom održivog razvoja, pa time mogu obavljati ovu misionarsku ulogu dok pojedinci među njima kao i probrani stručnjaci u vezi toga mogu obavljati uloge adekvatnih edukatora;
- pomenute edukacije su bitne jer one kao pomoć treba da zamene regularne obrazovne ustanove kojima će biti potrebno više vremena da programski krenu u održivo obrazovanje;
- što se tiče političkog delovanja ovih pokreta, oni će težiti da sa svoje strane doprinose uvođenju održivog razvoja na osnovama njegovih osnovnih vrednosti izloženih u ovom radu;
- ovi pokreti treba da deluju naročito u periodu prelaska nacionalnih država na održivi razvoj (a i nešto kasnije dok se taj razvoj kao frontalan ne bude uhodao).

Zaključak

Prethodno izvršena izlaganja u ovom radu u vezi održivog razvoja i prateće logistike, omogućuju izvođenje sledećih zaključaka:

- naučno i verski gledano, čovečanstvo sada završava svoju epohu neodrživog (destruktivnog) i kreće u epohu svog trajnog održivog (konstruktivnog) razvoja, u čemu je taj prelazak složen i veoma delikatan. U tome probleme čine nejasnoće vezane za uslove tog prelaska, zatim za njegov sadržaj, kao i za motivisanost sveta za taj prelazak. Upravo iz tih razloga, radi doprinosa tom uspešnom prelasku, napisan je ovaj kratak naučni rad;
- u tome je ukratko prvo obrađen održivi razvoj i njegov karakter, gde je izložena suština neodrživog i održivog razvoja, a iza toga su identifikovane osnovne vrednosti održivog razvoja sa zaštitom prirode i ljudi u njoj kao glavnom i pratećim skupom izvedenih vrednosti. Najzad, tu su kao uslovi prelaska na održivi razvoj sveta izloženi očekivani prekidi tekućih hegemonističkih ratova i neophodnost multipolarne reforme Ujedinjenih nacija, uz napomenu da one treba i nadalje da vode svet ali na održivim osnovama po kojima bi sve njene države članice bile u svemu ravnopravne;
- iza toga u ovom radu je obrađen prelazak sveta na frontalni održivi razvoj sa projektovanim vremenom od oko 5 godina za tu aktivnost, gde su izložene aktivnosti u reformisanju Ujedinjenih nacija i svih uključenih država sa njihovim lokalnim zajednicama unutar toga, kako bi najzad krenuo frontalni proces daljeg spasonosnog održivog razvoja. U tome je konstatovano da taj proces ima trajni karakter čiji kraj se sada ne vidi jer ne zavisi samo od čovečanstva, već i od budućih mogućih preobražaja svemira našta ljudi na Zemlji neće moći da utiču;
- na kraju, u ovom radu je obrađena potreba za formiranjem pokreta građana koji će prikladno motivisati obuhvaćeno stanovništvo da prihvati i primeni svoj održivi razvoj kao opciju koja nema drugu izglednu varijantu za svoj dalji opstanak. Pri tome dejstvo tih pokreta treba da se usmeri prema dokazivanju da je za buduće čovečanstvo opcija održivog razvoja sa svih aspekata najsigurnija i najefikasnija i da po nauci i veri nju kao takvu ne može zamentiti ni jedna druga alternativa.

Literatura

1. Bamber, P. (ed.), (2021), *Teacher Education for Sustainable Development and Global Citizenship*, Paris.
2. Большаков, Б. Е. и др. (2019), *История и современные вопросы науки устойчивого развития*, монография. Русское Космическое Общество.
3. Diamond, J., et. al. (2005), *Collapse: Societies Choose to Fail or Succeed*, Penguin Books Ltd, London.
4. Dresjes, B., et, a. (2013), *The Collapse of Western Civilization*, American Academy of Arts.
5. Fuwen, W., et. al. (2021), *Ecological civilization; Review*, V8/2021.
6. Hanson, R. (2017), *Planing Politics and the Pulic Interest*, Cowll University Press, London.
7. Немцев, И. А. (2015), *Концептуальная модель устойчивого развития*, Контекст и рефлексия: философия о мире и человеке. 2015. No 6. С. 139-165., Moskva.
8. Radovanović, T., i dr. (2014), *Metodologija naučnog istraživanja*, Privredna Akademija, Novi Sad.
9. Radovanović, T., i dr. (2015), *Metodologija stručnog istraživanja*, Zavod za udžbenike, Beograd.
10. Radovanović, T. (2023), *Održivi razvoj sveta*, Udruženje Fokus – Evropa, Požarevac, Srbija.
11. UN (2016). *Agenda 2030*, Engagement Global, London
12. UNESCO (2017), *Education fros Sustainable development*, Paris.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND SUPPORTING LOGISTICS

Tihomir Radovanović⁹

Abstract

According to both science and major world religions, the overall evolution of humanity is divided into the past era of unsustainable (destructive) development and the future era of sustainable (constructive) development. Unsustainable global development is characterized by human negligence toward the Earth's nature and international conflicts of an exploitative nature. Conversely, for the survival of the world, its future sustainable development depends on the permanent preservation of nature and the protection of humanity within it. The current global moment fundamentally boils down to the necessary abandonment of unsustainable practices and the initiated establishment of a lifesaving sustainable global development, which is severely disrupted by ongoing hegemonic wars and the unproductive functioning of the outdated United Nations.

In this regard, it is vital for humanity to comprehend its lifesaving sustainable development. For such a tectonic shift to occur, it is highly significant to adequately motivate citizens worldwide, which will be achieved most effectively by establishing local movements for sustainable development in all countries. Precisely for this reason, the subject of this scientific paper is the study of sustainable development and the logistical needs for establishing local citizen movements for that development, whose activities directly and positively influence people to accept and implement this development in their local environments.

Accordingly, for the purposes of this paper, an appropriate research project was designed and subsequently implemented. Its results are further presented in this work, contributing to the acceleration of humanity's efficient preparation for the implementation of global sustainable development.

⁹ Prof. dr Tihomir Radovanovic, Belgrade, Serbia, prof.tihomir.r@gmail.com, ORCID: 0009-0000-6778-4506.

Keywords: *unsustainable and sustainable development, supporting motivation, establishing movements, movement effects.*

Date of receipt: 22.04.2026.

Date of acceptance: 25.06.2026.